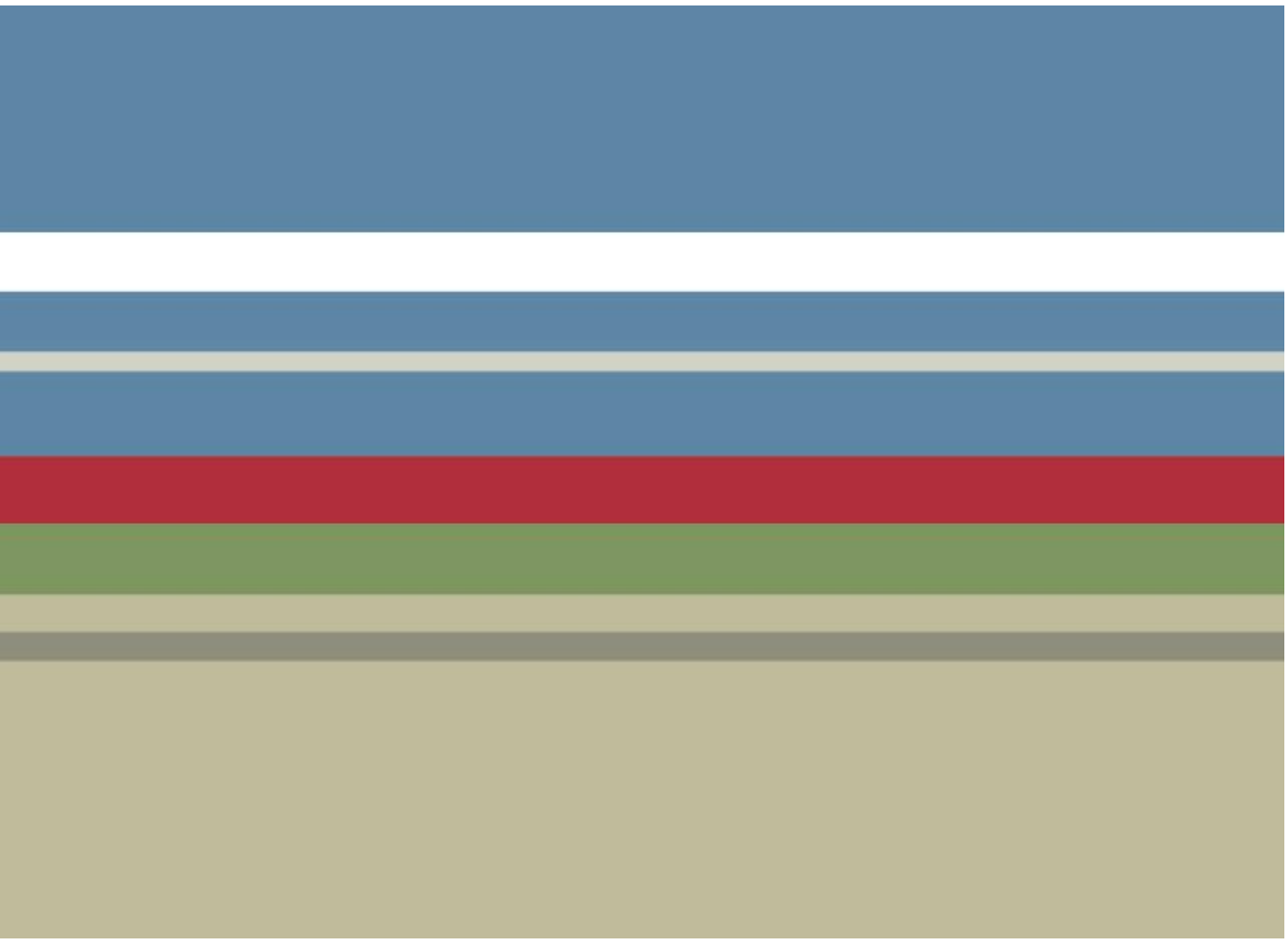
Gemeente Texel

.txl

Nota reserves en voorzieningen 2024

Zaaknummer 3501791

Inhoudsopgave

Samenvatting 3
Begripsbepaling reserves en voorzieningen 4
Functies van reserves 4
Functies van voorzieningen 5
Verschillen tussen reserves en voorzieningen 7
Beleidsuitgangspunten 8
Stille reserves 10
Voorstellen 12
Bijlage 1 Overzicht saldi reserves en voorzieningen 14
Bijlage 2 Specificatie reserves en voorzieningen 16
Bijlage 3 Overige stille reserves 21
Bijlage 4 Wettelijke kaders/administratieve regels 22

Samenvatting

Voor u ligt de geactualiseerde nota reserves en voorzieningen 2024. Conform de bepalingen van de financiële verordening wordt deze nota periodiek herzien (1 x in de 2 jaar) en aan de raad voorgelegd ter vaststelling. In deze nota wordt voorgesteld om met de auditcommissie in gesprek te gaan over de frequentie van deze actualisering, te denken valt aan 1 keer per collegeperiode. We stellen dit voor omdat de raad meerdere keren per jaar wordt geïnformeerd over de stand van de reserves en voorzieningen, er in de tussentijd nauwelijks beleidswijzigingen zijn en de raad elke nieuwe raadsperiode andere beleidskeuzes kan maken voor het beleid omtrent reserves en voorzieningen waardoor het passend is dit per collegeperiode te actualiseren.

In deze nota is het Leerwerkbedrijf de Bolder opgenomen als onderdeel van de gemeente net als bij de programmabegroting 2025. Dit betekent dat de verschillende reserves van de Bolder zijn samengevoegd.

Het doel van de nota is het vastleggen hoe de gemeente Texel wil omgaan met reserves en voorzieningen, die daarmee inzicht biedt in de financiële positie – inclusief het weerstandsvermogen van de gemeente. Reserves en voorzieningen zijn nodig voor financiële stabiliteit. Het is daarom belangrijk dat er inzicht en kaderstelling is. In deze nota zijn de beleidsuitgangspunten, functies, doelstellingen en de actuele omvang van de reserves en voorzieningen inzichtelijk gemaakt en waar nodig geactualiseerd. Het reserveringsbeleid is erop gericht om het aantal en de omvang van de bestemmingsreserves en voorzieningen minimaal te houden zodat algemene middelen breed inzetbaar blijven. De reserves en voorzieningen zijn gescreend op nut, noodzaak en omvang. Dit heeft geresulteerd in een voorstel om een bestemmingsreserve op te heffen.

De omvang van de reserves is in de laatste twee jaar met per saldo circa € 7 miljoen gestegen van € 39 naar € 46 miljoen. Dit komt voornamelijk door een toenemende omvang aan overhevelingen incidentele budgetten en het instellen van nieuwe bestemmingsreserves. Ook de omvang van de voorzieningen is per saldo toegenomen met ruim € 1,5 miljoen. Dit komt hoofdzakelijk door mutaties in de voorzieningen ten behoefte van de grondexploitaties. Het is vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verplicht om bij grondexploitaties voorzieningen te vormen ter hoogte van het verwachte negatieve resultaat. Doordat meerdere grondexploitaties een exploitatietekort hebben per 01-01-2024, zijn de bijbehorende voorzieningen toegenomen.

De omvang van de stille reserve die opgeteld kan worden bij het weerstandsvermogen blijft afgerond € 1,8 miljoen. De weerstandscapaciteit is uitstekend zoals berekend bij de programmabegroting 2025. Er zijn geen extra maatregelen nodig om het weerstandsvermogen op peil te houden/krijgen. De omvang van de ondergrens van de algemene reserve is voldoende omdat de risico’s hiermee zijn op te vangen.

Begripsbepaling reserves en voorzieningen

De regels voor reserves en voorzieningen zijn opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Daarnaast geeft de commissie BBV nadere richtlijnen voor de toepassing van het BBV.

Reserves

De reserves zijn vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vrij besteedbaar zijn. In artikel 43, lid 1 van het BBV worden de reserves onderscheiden naar:
a) de algemene reserve;
b) de bestemmingsreserves.

De algemene reserve heeft een permanent karakter en vormt het vrij besteedbare eigen vermogen van de gemeente. De algemene reserve functioneert als buffer voor financiële tegenvallers en onvoorziene risico's.

In artikel 43, lid 2 van het BBV wordt een bestemmingsreserve gedefinieerd als een reserve waaraan de raad een bepaalde bestemming heeft gegeven. Een bestemmingsreserve is te besteden aan het doel waarvoor deze door de raad is ingesteld. De bestemming kan door de raad worden aangepast.

Functies van reserves

Reserves hebben vier verschillende functies:

Bufferfunctie

Reserves met een bufferfunctie dienen als eerste om bepaalde risico's en tekorten in de exploitatie op te vangen. Ook worden schommelingen in de exploitatie geabsorbeerd: tekorten en overschotten in de exploitatie komen ten laste respectievelijk ten gunste van deze reserve. Reserves met een bufferfunctie maken onderdeel uit van de weerstandscapaciteit. Het aanspreken van een van deze reserves verlaagt de weerstandscapaciteit.

Egalisatiefunctie

Reserves kunnen worden gevormd om baten en lasten over de jaren heen gelijkmatig te verdelen. Extreme pieken en dalen in de exploitatiebegroting worden zo vermeden. Ook ongewenste schommelingen in tarieven die aan externen in rekening worden gebracht kunnen door middel van een egalisatiereserve worden opgevangen.

Financieringsfunctie

Reserves zijn ook een eigen financieringsmiddel, omdat ze onderdeel uitmaken van het totale vermogen van de gemeente. Binnen de gemeente kan het vermogen worden aangewend als intern financieringsmiddel. Door reserves in te zetten kan de schuld worden beperkt.

Bestedingsfunctie

De gemeente kan besluiten te sparen voor toekomstige uitgaven. Een reserve kan daarbij worden ingezet om incidentele uitgaven te doen. Hierbij kan de reserve ook ter dekking van de kapitaallasten worden ingezet; kapitaallasten die voortkomen uit bestaande investeringen of nieuwe investeringen.

Functies van voorzieningen

De Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen. Er liggen verplichtingen voor de toekomst aan ten grondslag (verplichte bestedingsrichting). Om die reden is een voorziening niet vrij besteedbaar. Een voorziening is een apart gezet bedrag voor voorzienbare lasten in verband met risico's en verplichtingen waarvan het tijdstip van optreden of de omvang per balansdatum niet exact bekend zijn. De uitgave zal in de toekomst plaatsvinden maar hangt dus wel samen met de periode voorafgaande aan de balansdatum.

Verplichte vorming voorziening

In een aantal gevallen is sprake van een verplichte vorming van een voorziening in een jaar, in ieder geval per balansdatum:

1. Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's (artikel 44 lid 1a en 1b BBV);
2. Voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven (artikel 44 lid 1d BBV);
3. Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming is gebonden (artikel 44 lid 2 BBV).

Bij punt 1. Gaat het om min of meer onzekere verplichtingen die later tot schulden kunnen leiden, zoals juridische claims in afwachting van een uitspraak van de rechter (artikel 44 lid 1a BBV), of om voorzieningen die een (beste) schatting betreffen van de lasten voortvloeiend uit risico's die samenhangen met de bedrijfsvoering, zoals rechtsgedingen of reorganisaties (artikel 44 lid 1b BBV).

Bij punt 2. Betreft gerealiseerde overschotten op de exploitatie van de riolering door een achterstand in de besteding van vervangingsinvesteringen. Dergelijke overschotten kunnen niet ten gunste van de exploitatie c.q. algemene middelen worden gebracht, omdat dit geld is van de belastingbetaler dat de gemeente in de toekomst nog moet besteden aan vervangingsinvesteringen voor riolering. Een dergelijk overschot wordt toegevoegd aan de desbetreffende voorziening. Later worden deze bedragen besteed om lastenstijgingen te dempen.

Bij punt 3. Gaat het om bijvoorbeeld schenkingen van derden (niet-overheden) met een specifieke bestedingsverplichting, of de van derden verkregen voorschotbedragen voor specifieke uitkeringen die dienen als dekking van lasten in volgende begrotingsjaren.
Het is niet toegestaan om voorzieningen te vormen voor:

- De gevolgen van toekomstige gebeurtenissen, die niet in causaal verband staan met de gemeentelijke bedrijfsvoering in het huidige jaar;
- Jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een vergelijkbaar volume (denk aan vakantiegeld van de medewerkers).

Niet verplichte vorming

Verder is er nog sprake van een niet verplichte, dus facultatieve, voorziening. Dit betreft de voorziening ter egalisatie van kosten (artikel 44 lid 1c BBV).
Aan het vormen van deze voorziening zijn twee eisen gesteld, te weten:

1. Er moet sprake zijn van kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, maar waarvan de oorsprong wel (mede) ligt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar;
2. De voorziening moet strekken tot gelijkmatige verdeling van de lasten over een aantal begrotingsjaren.

Het gaat bij de laatste categorie over (toekomstige) lasten waar de gemeente niet 'onderuit' kan. Hierbij valt met name te denken aan het cyclisch (terugkerend) onderhoud van kapitaalgoederen zoals wegen, waterwegen, riolering en gebouwen. Het vormen van een voorziening is in dit geval niet verplicht; er kan ook

voor gekozen worden de ongelijkmatig gespreide lasten in de komende begrotingsjaren voor de te verwachten bedragen in de meerjarenraming op te nemen of er een reserve voor te vormen.

Voorzieningen die worden gevormd om de (groot) onderhoudslasten van een kapitaalgoed over een aantal jaren te egaliseren kunnen alleen worden ingesteld en gevoed op basis van een beheerplan van het desbetreffende kapitaalgoed. Dit beheerplan dient periodiek te worden geactualiseerd en financieel te zijn getoetst. De commissie BBV doet de aanbeveling om tenminste éénmaal in de vier jaar een integrale beleidsnota over het beleidskader onderhoud kapitaalgoederen door de raad te laten vaststellen en de hoofdlijnen daarvan jaarlijks op te nemen in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen. Indien er geen (recent) beheerplan aanwezig is, is het vormen van een voorziening groot onderhoud dus niet toegestaan, maar kunnen de kosten van groot onderhoud wel door vrijval via resultaatbestemming vanuit een (daartoe gevormde) bestemmingsreserve worden gedekt.

Wettelijke regels voor voorzieningen

Ook voor voorzieningen geldt dat de regels zijn vastgelegd in het BBV.

Instellen voorziening

De hoogte van de voorziening heeft conform de wettelijke spelregels een directe relatie met het risico en/of met de toekomstige verplichting. Bij de voorzieningen dient het niveau in overeenstemming te zijn met het doel waarvoor ze zijn gevormd. Omdat voorzieningen een verplichtend karakter hebben, heeft de raad niets te kiezen bij het al dan niet instellen.
Formeel dient de raad de desbetreffende lasten echter wel te autoriseren. Daarvoor gelden de normale budgetregels.

Schattingsmethoden vormen voorzieningen

Het kan lastig zijn om precies te bepalen hoe hoog een voorziening moet zijn: het schattingselement speelt bij voorzieningen in het bijzonder een rol omdat deze naar hun aard een groot onzekerheidselement kennen. De best mogelijke schatting wordt gebruikt bij het vormen van de voorziening. Als iets echt niet te schatten is dan kan ook geen voorziening worden gevormd. Dan past vermelding als niet in de balans opgenomen verplichting, of een vermelding in de risicoparagraaf.

Mutaties voorzieningen

Voorzieningen dienen dekkend te zijn voor de achterliggende verplichtingen en risico's. Ze mogen daarom niet groter of kleiner zijn dan de verplichtingen of risico's waarvoor ze zijn gevormd. Als blijkt dat het noodzakelijk niveau anders wordt, wordt de omvang van de voorziening daarop afgestemd. Andere onttrekkingen dan voor het doel waarvoor de voorziening is ingesteld, zijn niet toegestaan. Toevoegingen (stortingen) aan voorzieningen of het vormen van een nieuwe voorziening worden, conform de vastgestelde (meerjaren)begroting als last bij de taakvelden en clusters opgenomen en door vaststelling van de clusters geautoriseerd. Omdat voorzieningen zijn gevormd om onder meer toekomstige verplichtingen te kunnen waarborgen, is het van belang periodiek te beoordelen of het niveau van de voorziening op termijn de gewenste dekking zal bieden.

Opheffen voorziening

Een voorziening wordt opgeheven als een verplichting of een risico waarvoor een voorziening is ingesteld, is weggevallen. Aangezien opheffing van de voorziening in deze situatie verplicht is conform BBV, is voor het opheffen van de voorziening geen raadsbesluit nodig. Voor voorzieningen ter egalisatie van kosten geldt dat deze na besluitvorming door de gemeenteraad worden opgeheven. Het saldo van een op te heffen voorziening komt ten gunste van de exploitatie (algemene middelen).

Informatie over voorzieningen

Het verloop van een voorziening wordt – net als bij de reserves - beschreven in de begroting en de jaarstukken.

Verschillen tussen reserves en voorzieningen

In onderstaande tabel zijn de belangrijkste verschillen tussen reserves en voorzieningen weergegeven:

Reserves	Voorzieningen
Eigen vermogen	Vreemd vermogen
Raad stelt in en beschikt hierover (vrije aanwending en aanpassingen).	De raad is bevoegd tot instelling en aanpassing als gevolg van o.a wettelijke verplichting(en) en of noodzaak afdekken risico's (niet vrij besteedbaar, gebonden aan doel).
Onderbouwing financieel: wenselijk maar niet verplicht.	Onderbouwing financieel: verplicht.

Beleidsuitgangspunten

In dit hoofdstuk worden de beleidsuitgangspunten geformuleerd die betrekking hebben op de reserves en voorzieningen van de gemeente Texel.

Algemeen

Het algemene uitgangspunt binnen de gemeente Texel is het zoveel mogelijk beperken van het aantal reserves.

De algemene richtlijnen voor reserves en voorzieningen zijn:

1. Het college draagt jaarlijks in de begroting en de jaarstukken zorg voor een overzicht van de reserves en voorzieningen.
2. De raad is budgethouder van de reserves en voorzieningen, echter de raad kan het budgetrecht mandateren aan het college.
3. De raad stelt periodiek[2] (minimaal eenmaal per raadsperiode) de nota reserves en voorzieningen vast.
4. De reserves en voorzieningen worden periodiek getoetst om inzicht te geven in de vrije beleidsruimte. Grondslag is dat het aantal en omvang minimaal is waardoor middelen niet onnodig geclaimd worden en breed inzetbaar zijn.
5. Als er geen dringende reden is om een bestemmingsreserve in stand te houden wordt voorgesteld om deze op te heffen.
6. Voorzieningen worden alleen opgeheven als de verplichting/risico ingelost is of op een andere wijze opgehouden is te bestaan. In het laatste geval kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de gevolgen van veranderingen in de wet- en regelgeving.
7. Aan reserves en voorzieningen wordt geen rente toegerekend. De liquide middelen van reserves en voorzieningen worden niet apart gehouden maar ingezet voor de interne financiering. Het gevolg hiervan is dat er minder geldleningen aangetrokken hoeven te worden.

Vermogensbeleid

In de nota risicomanagement is opgenomen dat de ratio weerstandsvermogen (benodigde weerstandscapaciteit/beschikbare weerstandscapaciteit) minimaal tussen de 1 en 1,4 moet zijn. Het weerstandsvermogen is een optelsom van het saldo algemene reserve, onbenutte belastingcapaciteit, stille reserves en het budget onvoorziene uitgaven. De bestemmingsreserves worden niet meegerekend omdat de raad aan deze reserves een bestemming heeft gegeven. De voorzieningen tellen ook niet mee omdat die als vreemd vermogen moeten worden gezien.

De meest actuele ratio weerstandsvermogen is 4,2 (programmabegroting 2025) en is uitstekend en komt o.a. door de omvang van de algemene reserve en hoge onbenutte belastingcapaciteit.

De minimale beschikbaarheid van € 2 miljoen (ondergrens) van de algemene reserve is daarom voldoende.

Mutaties reserves

In de begroting wordt een zo reëel mogelijk meerjarig beeld gegeven van toevoegingen en onttrekkingen van reserves. Mutaties vinden alleen plaats door middel van raadsbesluiten vooraf. Ten aanzien van mutaties uit egalisatiereserves wordt uit praktische redenen een uitzondering gemaakt. Verantwoording gebeurd achteraf via de jaarrekening omdat de werkelijkheid in de praktijk afwijkt van de begroting.

[2] Zie hiervoor de bepaling in de financiële verordening.

Mutaties voorzieningen

Voorzieningen moeten dekkend zijn voor de achterliggende verplichtingen en risico's. Ze mogen daarom niet groter of kleiner zijn dan de verplichtingen of risico's waarvoor ze zijn gevormd. Mutaties in voorzieningen komen uitsluitend voort uit het aanpassen van de omvang van een voorziening aan een nieuw noodzakelijk niveau. De omvang van een voorziening wordt bepaald bij het opstellen van de begroting of de jaarstukken. Het college is na de instelling van een voorziening gemandateerd om toevoegingen of onttrekkingen te doen. Deze worden toegelicht in de jaarrekening.

Algemene reserve

Het doel van de algemene reserve is het opvangen van tegenvallers en risico's waarmee geen rekening is gehouden binnen de exploitatie. De algemene reserve is vrij besteedbaar. Afzonderlijke risicoreserves voor deelactiviteiten worden zoveel mogelijk vermeden tenzij de raad expliciet anders besluit.

De raad heeft de ondergrens van de algemene reserve op € 2 miljoen vastgesteld. Dit is ca. 2,5% van de totale omvang van de begroting. De minimale omvang van de algemene reserve is niet wettelijk bepaald maar er is wel een advies vanuit de VNG over de omvang van de algemene reserve. De provincie Noord-Holland volgt die lijn als toezichthouder. De algemene reserve van Texel voldoet aan dit advies.

Indien de algemene reserve onder de ondergrens komt, doet het college voorstellen aan de raad om deze minimaal aan te vullen tot de ondergrens.

Het meerdere boven de ondergrens wordt jaarlijks met de begrotingsvoorbereiding meegenomen als dekking voor incidentele lasten of tussentijds ingezet voor onontkoombare en wettelijke lasten, dan wel gereserveerd voor onzekere gebeurtenissen.

Stille reserves

Algemeen

Stille reserves zijn activa die niet of tegen een lagere waarde op de balans staan dan de economische waarde is.

Conform artikel 11 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) mogen deze meetellen in het weerstandsvermogen als deze (op korte) termijn verhandelbaar zijn.

De omvang van de stille reserves die meegenomen kan worden in het weerstandsvermogen is beperkt en heeft betrekking op het woningcomplex, voorraden gemeentewerken en kunstbezit.

Kunstbezit

De totale waarde van de getaxeerde kunstwerken bedraagt ca. € 85.000. Het getaxeerde bedrag van € 85.000 heeft alleen betrekking op de binnenkunst en stamt uit 2009, toen in verband met de kunstsanering 625 werken uit de gemeentelijke collectie werden afgestoten. De kunstwerken in de buitenruimte zoals ‘onbekommerd’ van Jan Wolkers in de vijver en plukkend meisje (Jozefschool) zijn niet getaxeerd en niet meegenomen in de berekening van deze stille reserves.

Voorraden gemeentewerken

De voorraden van gemeentewerken bedragen ca. € 200.000 en hebben onder andere betrekking op straatstenen, wegmeubilair, zitbanken, verkeerspalen en -borden, lichtmasten, banden, stenen, pvc buizen, putten, kolken, auto-onderdelen, olie, gereedschappen garage, gereedschappen plantsoenen, wegenzout, hout, verf, graskeien en afvalcontainers. Deze voorraad is niet opgenomen op de balans en daarom een stille reserve.

Woningcomplex

De gemeente heeft enkele panden in bezit waar een stille reserve op rust en zonder een maatschappelijke/bedrijfsmatige functie. Er is sprake van een stille reserve als de economische waarde (WOZ-waarde) hoger is dan de waarde op de balans. Ten opzichte van de vorige nota is de voormalige school Kotterstraat 1 de Akker in Oosterend verkocht. In onderstaand overzicht staan de panden in bezit van de gemeente Texel opgenomen.

Gebouwen	Boekwaarde per 01/01/2024	WOZ-Waarde waardepeildatum 01/01/2023	Stille reserve
Pontweg 89	4.030	183.000	178.970
Semi-bungalow Diek 11	0	326.000	326.000
Expositieruimte Diek 11a	0	227.000	227.000
2*1 kap semi-bungalow Peperstraat 19a	16.431	282.000	265.569
Opslag/distributie Laagwaalderweg 5	0	591.000	591.000
Opslag/distributie Achtertune 2B	0	33.000	33.000
Voorm.school Kotterstraat 1 de Akker Oosterend	verkocht	0	0
Totaal woningcomplex/overige gebouwen	20.461	1.642.000	1.621.539

Samenvatting

(bedragen x € 1.000)

De stille reserves die meetellen in het weerstandsvermogen:	Boekwaarde per 01/01/2024	Waarde	Stille reserve
Totaal woningcomplex/overige gebouwen	20	1.642	1.622
Kunstbezit	0	85	85
Voorraden gemeentewerken	0	200	200
TOTAAL	**112**	**1.950**	**1.838**

Voor de omvang van het weerstandsvermogen wordt geen rekening gehouden met stille reserves van gebouwen die maatschappelijk of bedrijfsmatig in gebruik zijn, tractie, machines, inventaris en anders. Dit is in bijlage 3 nader toegelicht. In de nota reserves en voorzieningen 2022 zijn deze stille reserves nog wel in kaart gebracht. Bij de actualisatie van deze nota is dit achterwege gelaten omdat deze stille reserves niet meegenomen kunnen worden in de berekening van het weerstandsvermogen.

Voorstellen

De actualisatie van de nota reserves en voorzieningen heeft geleid tot de volgende voorstellen:

1. De volgende bestemmingsreserves formeel op te heffen omdat de doelstelling bereikt is en het saldo van deze reserves nul is:
   - Uitvoeringsprogramma Energie voor Texel
   - Mobiliteit
   - Aanpak energiearmoede
   - Toekomstvisie O.S.G. De Hogeberg.

2. De bestemmingsreserve Brede Impuls Combinatiefuncties/buurtcoach op te heffen en het saldo van € 154.531 te storten in de algemene reserve.

   In 2023 is de Regeling Brede Impuls Combinatiefuncties overgegaan in de Regeling specifieke uitkering sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en sociale basis 2023-2026. Hiervoor ontvangt de gemeente sinds 2023 een specifieke uitkering (looptijd 2023 t/m 2026). Deze rijksmiddelen lopen via SISA verantwoording. Deze bestemmingsreserve is destijds ingesteld voor de ‘oude’ regeling waarmee deze nu overbodig is geworden.

3. Met de auditcommissie in gesprek te gaan om de frequentie (van 1 x per 2 jaar naar 1 x per collegeperiode) van het actualiseren van de nota reserves en voorzieningen te bespreken. Dit naar aanleiding dat het verloop van reserves en voorzieningen via de reguliere p&c producten periodiek aan de orde komen, dan wel via apart voorstel aan de raad worden aangeboden. De mutaties van reserves en voorzieningen zijn in het algemeen gering bij de actualisatie van deze nota.

Deze nota vervangt de nota reserves 2022 zoals vastgesteld op 14 december 2022.

1.1.1 Ondertekening

Vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 18-12-2024,

De griffier, De voorzitter,

Zaaknummer 3501791

Bijlage 1 Overzicht saldi reserves en voorzieningen

Omvang reserves gemeente Texel

De omvang van de saldi per 1 januari is inclusief resultaatbestemming van het voorgaande jaar dat pas in het daaropvolgend jaar (besluitvorming jaarrekening) verwerkt wordt. De reserves zijn met ruim € 7 miljoen toegenomen ten opzichte van de vorige nota. Per saldo is dit het gevolg van onder andere het instellen van de bestemmingsreserve dekking kapitaallasten investering haven en een toename van de reserve overheveling budgetten. Daarnaast zijn er een aantal onttrekkingen geweest. Voor de mutaties, zie kolom onderaan: verschil t.o.v. vorige nota.

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Saldo 01-01-2022	Saldo 01-01-2024	Verschil tov. vorige nota
Algemene reserve gemeente Texel	15.703	18.494	2.791
*Reserve Leerwerkbedrijf de Bolder	1.396	1.308	-88
Totaal algemene reserve gemeente Texel	17.099	19.802	2.703
Budgetten vorig jaar	1.521	4.781	3.260
Regiodeal de Waddeneilanden	0	0	-
Exploitatietekort flexwoningen Marsweg Noord	0	0	0
Haven Oudeschild frictie	3.447	3.165	-282
Haven Oudeschild personeelskosten	103	43	-60
Haven Oudeschild egalisatie	562	462	-100
Haven Oudeschild onderhoud < 5 jaar	177	88	-89
Haven Oudeschild onderhoud > 5 jaar	14.343	14.343	0
Haven Oudeschild dekking kapitaallasten	0	1.554	1.554
**Toekomstvisie O.S.G. De Hogeberg	374	0	-374
Herontwikkeling vrijkomende schoolgebouwen Den Burg	797	797	0
**Brede Regeling Combinatiefunctie/buurtcoach	139	154	15
Kunst in openbare ruimte	0	43	43
Gemeentelijke monumenten	98	93	-5
Gemeentelijke schapenboeten	176	136	-40
**Uitvoeringsprogramma 'Energie voor Texel'	100	100	0
**Mobiliteit	15	0	-15
**Aanpak energiearmoede	175	0	-175
Totaal bestemmingsreserves gemeente Texel	22.027	26.692	4.665
TOTAAL RESERVES GEMEENTE TEXEL	**39.126**	**46.494**	**7.368**

*Betreft alle reserves van het Leerwerkbedrijf de Bolder (vorige nota nog apart gepresenteerd)
**Voorstel tot formeel opheffen

Omvang voorzieningen gemeente Texel

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving:	Saldo 01-01-2022	Saldo 01-01-2024	Verschil tov. vorige nota
Rationeel gebouwenbeheer	4.015	3.847	-168
Grondexploitatie	2.465	4.377	1.912
Herontwikkeling locatie voormalige fontein- en jozefschool	0	0	-
Pensioenen en wachtgelden voormalige wethouders	2.422	1.881	-541
Bovenwettelijk verlof sparen	0	124	124
Egalisatie rioolbeheer	3.065	3.353	288
Totaal voorzieningen gemeente Texel	**11.967**	**13.582**	**1.615**

Prognose verloop reserves en voorzieningen 2025-2028

Hieronder treft u voor de volledigheid de prognose van het meerjarig verloop van de reserves en voorzieningen aan zoals opgenomen in de programmabegroting 2025[3]

Omschrijving:	Saldo 01-01-2025	Saldo 01-01-2026	Saldo 01-01-2027	Saldo 01-01-2028
Algemene reserve	11.492	6.202	4.999	4.769
Reserves Leerwerkbedrijf de Bolder	1.346	898	400	0
Budgetten vorig jaar	5.000	3.000	3.000	3.000
Regiodeal de Waddeneilanden	0	2.325	2.325	2.325
Exploitatietekort flexwoningen Mars Noord	3.700	3.146	2.712	2.309
Haven Oudeschild (frictie, personeel, onderhoud <5/> 5 jaar, egalisatie en dekking kapitaallasten	20.391	21.109	21.827	22.545
Herontwikkeling vrijkomende schoolgebouwen Den Burg	797	797	797	797
*Brede Regeling Combinatiefunctie/buurtcoach	0	0	0	0
Kunst in openbare ruimte	43	0	0	0
Gemeentelijke monumenten	93	93	93	93
Gemeentelijke schapenboeten	136	0	0	0
Totaal reserves gemeente Texel	**42.998**	**37.570**	**36.153**	**35.838**

*Voorstel tot opheffen in de deze nota en saldo in 2024 naar de algemene reserve.

Omschrijving:	Saldo 01-01-2025	Saldo 01-01-2026	Saldo 01-01-2027	Saldo 01-01-2028
Rationeel gebouwenbeheer	3.477	3.077	3.077	3.077
Grondzaken	4.415	4.415	4.415	4.415
Herontwikkeling locatie voormalige Fontein- en Jozefschool	0	1.000	1.000	1.000
Pensioenen en wachtgeld voormalige wethouders	1.939	2.053	2.167	2.281
Verlof sparen	59	79	79	79
Egalisatie rioolbeheer	2.719	250	2.000	2.000
Totaal voorzieningen gemeente Texel	**12.609**	**10.874**	**12.738**	**12.852**

[3] met uitzondering van de bestemmingsreserve Brede Regeling combinatiefunctie/buurtcoach en de algemene reserve omdat voor deze bestemmingsreserve het voorstel is om op te heffen en het saldo toe te voegen aan de algemene reserve.

Bijlage 2 Specificatie reserves en voorzieningen

Naam	Algemene reserve gemeente Texel
Stand per 1/1/2024	€ 18.494.034
Soort	Algemene reserve
Bestemming / doelstelling	• Het opvangen van onvoorziene, wettelijke/onontkoombare incidentele uitgaven en overige incidentele uitgaven. • Het verrekenen van resultaten op de jaarrekening.
Gewenste omvang	Minimaal € 2.000.000
Vorming/opmerking	Toevoegingen/onttrekkingen vinden plaats door voordelig/nadelig rekeningresultaat en tussentijdse tegenvallers/meevallers.

Naam	Reserves Leer-werkbedrijf De Bolder
Stand per 1/1/2024	€ 1.308.000
Soort	Algemene reserve / bestemmingsreserves
Bestemming / doelstelling	Opvangen exploitatietekort tot en met 2026/2027
Gewenste omvang	N.v.t.
Voeding /opmerking	Volgens de meerjarenbegroting kan een deel van het negatieve resultaat van 2027 nog worden gedekt uit deze reserves. Dit betekent dat de reserves van het Leer-werkbedrijf De Bolder in 2027 volledig ingezet zijn.

Naam	Budgetten vorig jaar
Stand per 1/1/2024	€ 4.780.783
Soort	Bestemmingsreserve
Bestemming / doelstelling	Overhevelen van incidente budgetten (projectgelden) die niet in het jaar van beschikbaarstelling (volledig) zijn uitgegeven via programmabegroting of resultaatbestemming. Deze reserve dient als een kruispost. Het ene jaar omvang overhevelingen storten en het jaar daarop dezelfde omvang onttrekken. Per saldo is deze reserve dus altijd nul behalve op de balansdatum (31/12 en 1/1).
Gewenste omvang	N.v.t.
Voeding / opmerking	Incidentele budgetten/projectgelden welke niet in het jaar van besluitvorming worden uitgegeven worden via deze bestemmingsreserve administratief overgeheveld naar volgend jaar.

Naam	Regiodeal de Waddeneilanden
Stand per 1/1/2024	€ 0
Soort	Bestemmingsreserve
Bestemming / doelstelling	De reserve is ingesteld voor het aandeel van Texel in de bijdrage in de regiodeal
Gewenste omvang	€ 2.325.000 op basis van de verdeelsleutel
Voeding / opmerking	Door de raad is op 16 februari 2022 het uitvoeringsplan 'Programmaplan de Waddeneilanden' ter kennisgeving aangenomen. In totaal is voor de Regio Deal € 36.000.000 beschikbaar. Hiervan wordt € 9.000.000 aan de Waddeneilanden gevraagd. Een bedrag van € 5.000.000 is beschikbaar voor de versnellingsgelden woningbouw 2023. De overige € 31.000.000 is voor de vijf programmalijnen beschikbaar gesteld. Hieraan moeten de Waddeneilanden 25% bijdragen, het Rijk financiert 50% en de provincies Noord-Holland en Friesland 25%. De verdeling van de bijdragen zal volgens de huidige verdeelsleutels plaatsvinden. Dat betekent voor Texel 30%: € 2.325.000. Met de begroting 2025 is besloten om voor dit bedrag een bestemmingsreserve in te stellen. De verwachting is dat dit bedrag niet (volledig) noodzakelijk is. Projecten die in aanmerking komen voor een bijdrage uit de Regio Deal, vallen te zijner tijd weer vrij ten gunste van de algemene reserve.

Naam	Exploitatietekort flexwoningen Marsweg Noord
Stand per 1/1/2024	€ 0
Soort	Bestemmingsreserve
Bestemming / doelstelling	De voorziening is bedoeld voor de onrendabele top op de vastgoedexploitatie van Marsweg Noord.
Gewenste omvang	Voldoende om exploitatietekort te dekken de komende 15 jaar.
Voeding / opmerking	Via algemene reserve € 3.700.000 conform raadsbesluit april 2024.

Naam	Haven Oudeschild
Stand per 1/1/2024	€ 19.654.864
Soort	Bestemmingsreserve
Bestemming / doelstelling	De haven is per 1 december 2008 overgenomen van Rijkswaterstaat. Het uitgangspunt is o.a. dat de haven budgettair neutraal geëxploiteerd wordt.
Gewenste omvang	N.v.t.
Voeding / opmerking	Egalisatie werkelijk gemaakte kosten. Het gaat om de volgende reserves: frictie, personeelskosten, egalisatie, onderhoud < 5 jaar en onderhoud > 5 jaar. Toegevoegd via raadsbesluit februari 2022 “dekking kapitaallasten”.

Naam	Herontwikkeling vrijkomende schoolgebouwen Den Burg
Stand per 1/1/2024	€ 796.849
Soort	Bestemmingsreserve
Bestemming / doelstelling	Afwikkeling onderhoudskosten scholen tot 2015.
Gewenste omvang	N.v.t.
Voeding / opmerking	Eenmalige storting van € 1.282.786 op basis van onderhoudsplan scholen basisonderwijs tot 2015. Vanaf 2015 zijn de middelen voor onderwijshuisvesting uit de algemene uitkering gehaald en worden deze aan de schoolbesturen toegekend. Een deel van deze middelen is ingezet voor De Skool (OCT). De resterende middelen worden ingezet voor het tijdelijk beheer van de vrijgekomen schoolgebouwen, immers deze zijn nog deels in gebruik. Na afloop tijdelijk beheer Jozef- en Fonteinschool kan voor het restant een andere bestemming worden gezocht (bijvoorbeeld investeringsplan scholen buitendorpen) of het restant kan vrijvallen naar de algemene reserve. Hierover wordt te zijner tijd geadviseerd.

Naam	Kunst in openbare ruimte
Stand per 1/1/2024	€ 42.685
Soort	Bestemmingsreserve
Bestemming /doelstelling	Stimuleren kunst in de openbare ruimte.
Gwenste omvang	Conform percentageregeling kunst in de openbare ruimte (bouwwerken en gebouwen boven € 250.000 en aanleg werken boven € 400.000).
Voeding / opmerking	Op basis van raadsbesluit 21 november 2021 2% over de bouw- c.q. aanlegkosten t/m € 250.000 (mits investering hoger is dan € 250.000). 1% over de bouw- c.q. aanlegkosten vanaf € 250.000 t/m € 1.000.000 0,5% over de bouw- c.q. aanlegkosten boven € 1.000.000 Evaluatie na 5 jaar 2026. Uitgaven gemandateerd aan het college via raadsbesluit 10 november 2021.

Naam	Gemeentelijke monumenten
Stand per 1/1/2024	€ 92.984
Soort	Bestemmingsreserve
Bestemming / doelstelling	Egaliseren uitgaven in het kader van gemeentelijke monumenten.
Gewenste omvang	N.v.t.
Voeding / opmerking	Verschil werkelijke uitgaven met jaarlijks budget. Op basis van de Uitvoeringsregeling subsidie schapenboeten en monumenten 2020 bedraagt de maximale subsidie voor de restauratie van een gemeentelijk monument (woonhuis) het jaarlijks beschikbare budget. De reserve wordt aangesproken bij meerdere restauraties in één jaar.

Naam	Gemeentelijke schapenboeten
Stand per 1/1/2024	€ 136.244
Soort	Bestemmingsreserve
Bestemming /doelstelling	Egaliseren uitgaven in het kader van gemeentelijke schapenboeten.
Gwenste omvang	N.v.t.
Voeding / opmerking	In 2025 wordt het saldo per 2024 volledig ingezet (136.244) voor de uitwerking van de motie “Texels erfgoed op peil”, er zullen drie schapenboeten volledig worden gerestaureerd.

Naam	Rationeel gebouwenbeheer
Stand per 1/1/2024	€ 3.846.773
Soort	Voorziening
Bestemming / doelstelling	Egalisatie van de onderhoudskosten van gebouwen op basis van de nota onderhoud gemeentelijke gebouwen.
Gewenste omvang	Op basis van het onderhoudsplan rationeel gebouwenbeheer.
Voeding / opmerking	Gemiddeld begroot bedrag op basis van MeerJarenOnderhoudsPlan. Deze voorziening is nodig om toekomstig onderhoud te kunnen bekostigen.

Naam	Grondexploitatie
Stand per 1/1/2024	€ 4.377.416
Soort	Voorziening
Bestemming / doelstelling	Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording is het verplicht om een voorziening te treffen indien sprake is van een voorzien nadelig exploitatiesaldo.
Gewenste omvang	Berekend exploitatietekort.
Voeding / opmerking	Op basis van de herberekende exploitaties ten laste van de algemene middelen. Noodzakelijke hoogte van de voorziening wordt jaarlijks bepaald aan de hand van een actuele herberekening van deze grondexploitatie. Dit betreft de voorziening voor het negatieve exploitatietekort van Den Burg Oost, Gezondheidsplein, Marsweg, Drijverschool Den Hoorn, Beijenkorf Oosterend, Oudeschild en de Cocksdorp.

Naam	Herontwikkeling locatie voormalige fontein- en jozefschool
Stand per 1/1/2024	€ 0
Soort	Egalisatievoorziening
Bestemming / doelstelling	De voorziening is bedoeld voor de onrendabele top op nog op te zetten grondexploitatie voor de locatie Fonteinschool. Dit om het programma met sociale woningbouw mogelijk te maken.
Gewenste omvang	Maximaal per saldo € 1.000.000 conform raadsbesluit mei 2022
Voeding / opmerking	Via begroting 2025 wordt € 1 miljoen in deze bestemmingsreserve gestort voor dekking maximaal tekort van beide herontwikkelingen. Verder wordt het geprognotiseerde eindresultaat op de locatie Jozefschool € 115.000 hier nog aan toegevoegd (zie rib d.d. 26 juli 2024).

Naam	Pensioenen en wachtgelden voormalige wethouders
Stand per 1/1/2024	€ 1.880.817
Soort	Voorziening
Bestemming / doelstelling	Uitkering pensioenen en wachtgelden voormalige wethouders.
Gewenste omvang	• Actuele reservewaarde benodigde pensioenen op basis van actuariële berekening plus gemiddelde omvang wachtgeldverplichtingen. • Op basis van 60% maximale omvang wachtgeldverplichting (4 jaar) van 3 wethouders.
Voeding / opmerking	Jaarlijkse storting € 144.000 voor pensioenen (peildatum 2022). Jaarlijkse storting € 95.000 voor wachtgeld (peildatum 2022). Egalisatie conform jaarlijkse berekening pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa) ten gunste/laste jaarrekening voor pensioenopbouw. Egalisatie ten gunste/laste jaarrekening na collegeperiode (4 jaarlijks) voor wachtgeldverplichtingen.

Naam	Bovenwettelijk verlofsparen
Stand per 1/1/2024	€ 124.410
Soort	Voorziening
Bestemming / doelstelling	Sinds 2022 is in de Cao Gemeenten geregeld dat medewerkers maximaal 2 jaar verlof mogen sparen. De verwachting was en de ervaring tot nu toe leert dat dit verlof vooral wordt ingezet voorafgaand aan pensionering. In dat geval is het meestal nodig om een nieuwe medewerker aan te nemen. Als het gaat om tijdelijke afwezigheid omdat de medewerker na het verlofsparen weer terugkeert, is het soms ook nodig om tijdelijk iemand aan te nemen of in te huren. De extra kosten die hiermee gemoeid zijn komen ten laste van deze voorziening.
Gewenste omvang	Voldoende om kosten verlofsparen te kunnen egaliseren. Als dit niet meer het geval is, moet het jaarlijks budget in de begroting hierop aangepast worden.
Voeding / opmerking	Eenmalige storting (startkapitaal € 100.000) en jaarlijks budget in de begroting € 20.000 om deze voorziening op peil te houden.

Naam	Egalisatie rioolbeheer
Stand per 1/1/2024	€ 3.352.774
Soort	Voorziening
Bestemming / doelstelling	De rioolheffing moet kostendekkend zijn maar onderhoudsuitgaven fluctueren. De opbrengsten uit rioolrecht moeten worden aangewend ten behoeve van de exploitatie (inclusief groot onderhoud) van de riolering. Om grote mutaties in de rioolheffing te voorkomen worden deze via deze voorziening geëgaliseerd.
Gewenste omvang	N.v.t.
Voeding / opmerking	Verschil rioolheffing en werkelijke onderhoudsuitgaven. Overschotten worden in deze voorziening gestort en tekorten onttrokken. Deze voorziening is nodig (in het ene jaar wordt meer uitgegeven aan onderhoud en in het andere jaar minder).

Bijlage 3 Overige stille reserves

Met onderstaande mogelijke stille reserves wordt geen rekening gehouden in de omvang van het weerstandsvermogen. Dit om de volgende redenen:

Financiële vaste activa

De stille reserve op de financiële activa is marginaal. De deelnemingen vloeien voort uit gemeentelijke taken en belangen op één aandeel van de TESO en Texelenergie na. Ook wijkt de boekwaarde van de uitgezette leningen niet af van de marktwaarde.

Materiële vaste activa

Op materiële vaste activa betreffende gebouwen, anders dan woningcomplex, kan gesteld worden dat er geen sprake is van stille reserve omdat deze gebouwen maatschappelijk in gebruik zijn of dienst doen voor de uitoefening van de publieke taak en daarom niet of op korte termijn te verzilveren zijn. Het zelfde geldt voor bedrijfsmiddelen zoals tractie, machines en computers. Verzilvering is niet mogelijk zonder stagnatie van de gemeentelijke bedrijfsvoering.

In exploitatie genomen gronden

Op dit moment heeft de gemeente Texel acht in exploitatie genomen complexen. De complexen worden twee keer per jaar geactualiseerd. Hierbij wordt een berekening gemaakt van het vermoedelijk resultaat op eindwaarde op basis van de actuele boekwaarde, nog te verwachten kosten zoals plankosten en kosten voor bouwrijp- en woonrijpmaken en te verwachten opbrengsten. Dit vermoedelijke resultaat wordt zowel in de jaarrekening als in de programmabegroting aan de raad gepresenteerd als onderdeel van de paragraaf grondbeleid naast separate informatie over de grondexploitaties. Er wordt ook gerapporteerd op de grondexploitaties in de rapportage grote projecten en grondexploitaties, die twee keer per jaar afzonderlijk naar de raad gaat. Zo is er jaarlijks inzicht in de ontwikkeling van het vermoedelijk resultaat. Bij een negatief resultaat moet er een voorziening voor getroffen worden. Er is daarom geen sprake van stille reserves.

Niet in exploitatie genomen gronden

De gemeente heeft veel grond in eigendom die niet of nog niet in exploitatie wordt genomen. Zo is de ondergrond van de openbare ruimte (wegen, openbaar groen, water etc.) gemeentelijk bezit. In incidentele gevallen worden kleine stukken van de openbare ruimte verkocht aan particulieren. In deze gevallen is geen sprake van grondexploitatie. De gemeente heeft ook grond in eigendom die niet tot de openbare ruimte hoort. Deze wordt doorgaans tegen marktconforme tarieven verhuurd aan agrariërs. Een deel hiervan heeft de gemeente in bezit ten behoeve van mogelijke toekomstige bouwplannen en voor andere maatschappelijke doeleinden zoals volkstuinen.
Deze grond heeft een economische waarde die soms hoger is dan waarvoor de grond in de gemeentelijke boeken is verantwoord. Deze gronden worden niet meegenomen als stille reserve omdat er pas met enige zekerheid te voorspellen is of de grond een hogere waarde heeft als er een grondexploitatie wordt gestart.

Riolering en wegen

Rioleringen zijn in de definitie van het BBV investeringen met een economisch nut. De riolering is een gemeentelijke taak en daarom niet verhandelbaar, ook al worden door de uitvoering van deze taak inkomsten gegenereerd (rioolrechten). Het zelfde geldt voor wegen.

Bijlage 4 Wettelijke kaders/administratieve regels

De wettelijke kaders zijn vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten.

De belangrijkste artikelen over reserves en voorzieningen zijn: artikel 41, 42, 43, 44 en 45.

Daarnaast zijn er een aantal administratieve regels:

- onderscheid tussen reserves (eigen vermogen) en voorzieningen (vreemd vermogen);
- onderscheid tussen resultaatbepaling en resultaatbestemming. Eerst wordt, in zowel de begroting als in de jaarrekening, het resultaat exclusief toevoegingen en onttrekkingen van reserves bepaald. Daarna wordt het resultaat na toevoegingen en onttrekkingen bepaald;
- toevoegingen en onttrekkingen aan reserves mogen uitsluitend via de exploitatie lopen;
- reserves en voorzieningen mogen per balansdatum niet negatief staan;
- rentetoevoeging aan reserves mag alleen indirect via resultaatbestemming;
- rentetoerekening aan voorzieningen is niet toegestaan omdat het niet past bij het karakter van een voorziening. De stortingen mogen wel verhoogd worden. Elk jaar moet daarom bepaald worden wat de omvang van een voorziening moet zijn;
- onttrekkingen aan voorzieningen kunnen rechtstreeks ten laste van de voorziening geboekt worden omdat het om een mutatie in het vreemd vermogen gaat. De toevoeging aan de voorziening gebeurt echter wel via exploitatie;
- instellen/opheffen van bestemmingsreserves gebeurd via raadsbesluit;
- indien een voorziening wordt opgeheven komt het saldo ten gunste van de exploitatie;
- in de toelichting op de balans bij de jaarrekening wordt de aard en reden van elke reserve en voorziening toegelicht en de toevoegingen en onttrekkingen verantwoord.